

PREPOROD

www.sindikat-preporod.hr

**Riječ
predsjednika**

Zločin, magla

Negdje krajem sedamdesetih godina prošlog stoljeća u knjižarskim izlozima se pojavio jedan od prvih Pavličićevih romana „Stroj za maglu“. Nekoliko godina kasnije snimljen je i film prema ovom romanu intrigantna naslova „Zločin u školi“. Iako sam roman pročitao, a film odgledao, njihova sadržaja se više gotovo i ne sjećam. No prvo jedan, a potom i drugi naslov, sami od sebe su mi se pojavili u glavi kada mi je, vjerojatno u najmaglovitijem od svih maglovitih dana ove zagrebačke jeseni, pogled zastao na naslovu teksta koji se nalazio pri vrhu moga uredskoga stola „Naše su plaće rasle unatoč krizi“. Nepotpisani se sindikalni tekstopisac, prvo je što mi je palo na pamet, obrazovne Okomice ili Vertikale naslovom svoga apologetskog uratka brani od napada koji se, barem koliko je meni poznato, nisu ni dogodili, kritika koje još nisu uslijedile, ocjena koje još nisu iznesene...

No, prije nego riječ-dvije prozborim o Obrani od nepostojećeg Napada ja bih se malo vratio na Maglu i Zločin, dva pojma iz dva naslova koji su se nenadano niotkuda pojavili u mojoj svijesti dok sam pokušao dokučiti što je to nepoznatog autora potaknulo na pisanje rečenice s naslovnice. Kako mi ništa, a kamo li ništa suvislo, nije padalo na pamet, taman kad sam se spremao odustati, sama mi se od sebe ukazala veza između ključnih riječi iz naslova dvaju umjetničkih djela i naslova sindikalnog teksta. „Kvaka je, kako se toga nisam ranije sjetio, u redosljedu.“ Nije prvo Magla pa Zločin, nego je prvo Zločin pa Magla. Zločin se dogodio prije punih pet godina kada je osam sindikalista zacementiralo, na nepoznati niz godina, plaće radnika u javnom sektoru. S dva, te 2006. godine potpisana sporazuma, tadašnja se vlast upustila u rješavanje problema potplaćenosti radnika u javnim službama i radnika u obrazovanju.

Prvi se Sporazum temeljio na potpuno krivoj pretpostavci da su svi podjednako potplaćeni, drugi se Sporazum zasnivao na htijenju da se milimetarskim pomacima dostignu kilometarske udaljenosti. Od prvog se Sporazuma odustalo u trećoj godini njegove primjene. Od drugog se Sporazuma nije odustalo jer je vladajućima došlo iz guzice u glavu da za tako malo novca ne treba odricati kamena temeljca iluzije o prepoznatosti važnosti rada odgojno-obrazovnih radnika u Zemlji znanja. Zahvaljujući dvostrukom zločinu počinjenom u večernjim satima 25. studenoga te 2006., prosječne plaće zaposlenih u osnovnom školstvu niti pet godina kasnije nisu se značajnije primakle prosječnim plaćama u državi, odnosno da su prosječne plaće radnika u osnovnim školama još uvijek pet stotina kuna manje od prosječne plaće bilo kojeg radnika kome se dvostruko posrećilo, prvo da radi, a potom i da za taj svoj rad bude i plaćen.

Dvije i pol godine nakon Zločina, zaposlenima u javnim službama dogodila se i Magla. Točnije bi bilo reći, Magluština. Potpisivanjem prvo Dodataka, a ovih dana i Dodatkovog Dodatka, želi se prikriti da nema ništa od pozitivnih pomaka koji su pompozno *urbi et orbi* najavljeni u Banskim dvorima, prije punih pet godina, jedne maglovite subotnje večeri. Važna je razlika tek što su se tada sindikalne veličine besramno hvastale pred objektivima kamera i svjetlima reflektora, dok se danas te iste veličine kriomice, skrivajući se čak jedni pred drugima, pojavljuju na potpisivanju u Ministarstvu financija. I kao što u gusnoj magli ni najbolje maglenke teško mogu pomoći, tako su u netom potpisanim Izmjenama Izmjena uvjeti i rokovi toliko zakukuljeni i da nema tog reflektora čije bi svjetlo bilo dostatno za razaznati makar i neznatan porast plaća. Bilo kako bilo četvorica su sindikalnih muževa i tri njihove pratiteljice osigurali su ovih dana svojim potpisima aktualnim vlastodršcima idiličan kraj mandata, što je uostalom najmanje čime su pojedini sindikati toj istoj vlasti mogli vratiti ponešto od Onog što je ta vlast učinila za njih u zadnjih osam godina. Novim je pak vlastodršcima omogućeno da u prvoj godini obnašanja vlasti ne moraju glavu razbijati takvim tricama i kućinama kao što su povišica plaće. Ima li još ikoga u ovoj zemlji da vjeruje kako će sedmero veličanstvenih zaboraviti ispostaviti račun, naplatiti uslugu? Živi bili, pa vidjeli!

Zaostajanje plaća u osnovnom i srednjem školstvu (2009-2011)

Naše su plaće rasle unatoč krizi, ali manje nego drugima!

U godinama koje slijede, uz pretpostavku objektivnog sagledavanja postojećeg stanja i postojanja političke volje za rješavanjem problema potplaćenosti rada zaposlenih u osnovnim i srednjim školama, i predstavnicima vlasti i predstavnicima sindikalnih organizacija slijedi iznalaženje rješenja koja će trajno riješiti problem bez čijeg rješavanja nema i ne može biti pravih pomaka u funkcioniranju hrvatskog odgojno-obrazovnog sustava

Nakon što je Državni zavod za statistiku početkom 2009. godine započeo s iznošenjem podataka o prosječnim plaćama i po školskim podstavcima u razdoblju od 30 mjeseci po prvi je puta bilo moguće sagledati i zaostajanje u plaćama zaposlenih u osnovnim i srednjim školama za prosječnim plaćama kako u državi tako i za prosječnim plaćama u drugim državnim i javnim službama. Ovi podaci bacaju sasvim novo svjetlo na učinke dvaju sporazuma iz studenoga 2006. godine. Naime činjenica je da se u proteklih pet godina ipak smanjilo zaostajanje prosječnih plaća u obrazovanju za prosječnim plaćama u državi. U 2011. godini došlo je gotovo do izjednačavanja prosječnih plaća u obrazovanju s prosječnim plaćama u državi. Podsjetimo se kako su zaposleni u obrazovanju u 2006. godini, temeljem zaostajanja njihovih plaća za prosječnim pla-

ćama u državi, kumulativno na godišnjoj razini primili čak 1215 kuna, odnosno njihova je prosječna plaća mjesečno bila za 92 kune manja od prosječne plaće u državi.

Podaci koje ćemo iznijeti, odnose se na 2009., 2010 i 2011. godinu, nedvosmisleno će ukazati na činjenicu da nikakvog „pozitivnog pomaka“ ne bi bilo kada bi se s prosječnim plaćama uspoređivale samo plaće zaposlenih u osnovnom i srednjem školstvu. „Pozitivan pomak“ o kome govorimo proistekao je isključivo iz značajno viših prosječnih plaća zaposlenih u visokom školstvu.

U 2009. godini prosječna plaća u osnovnom školstvu iznosila je 4.761 kn što je značilo i zaostajanje od 550 kn na mjesečnoj razini za prosječnom plaćom u državi (5.311 kn). Zaostajanje prosječnih plaća u srednjem školstvu (5.226 kn) u ovoj je godini iznosilo 85 kn. Te 2009.

godine prosječne plaće u osnovnom školstvu bile su za 1.363 kn manje od prosječnih plaća u zdravstvu i socijalnoj skrbi (6.110 kn) i 1.324 kn manje od prosječnih plaća u upravi, obrani i socijalnom osiguranju (6.085 kn). Zaostajanje prosječnih plaća u srednjem školstvu bilo je nešto manje i iznosilo je za zdravstvom i socijalnom skrbi 898 kn, a za upravom 859 kn.

Niti u 2010. godini nisu se dogodile značajnije promjene u međusobnim odnosima plaća zaposlenih u osnovnom i srednjem školstvu s plaćama u zdravstvu, socijalnoj skrbi, upravi, obrani i socijalnom osiguranju. U godini stagnacije prosječne plaće u državi (5.341 kn), naime prosječna je plaća u državi u 2010. godini porasla samo za 30-ak kuna prosječne plaće u osnovnom školstvu (4.821 kn) i dalje su bile za čak 520 kn manje, a u srednjem

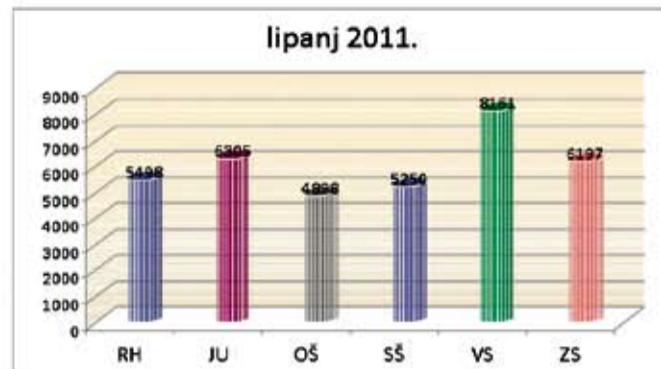
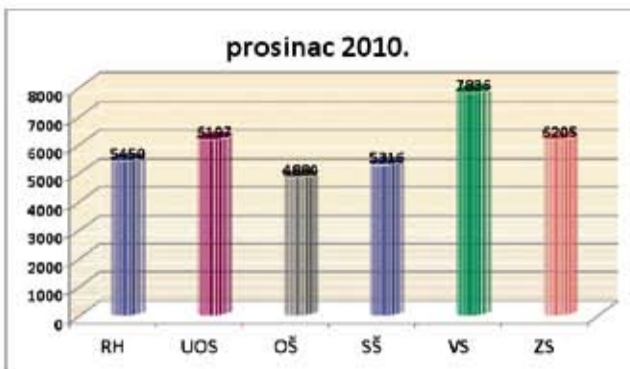
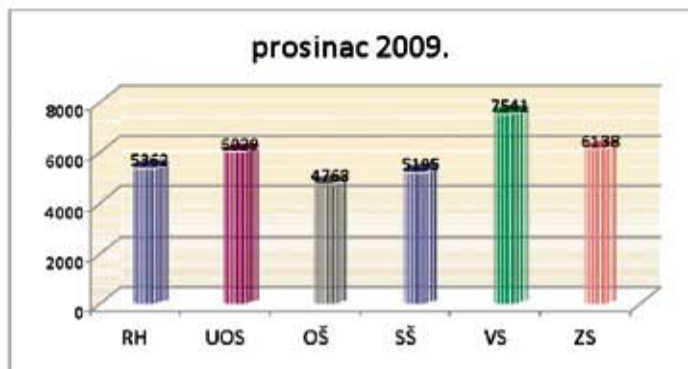
Glasiloo Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod
 Petrinjska 59a, 10000 Zagreb
 Izdavač: SZHŠ Preporod
 Uredništvo: Sonja Mudrić i Marko Ružić

Urednik: Željko Stipić
 Priprema i tisak: Denona d.o.o.
 Glasiloo je besplatno; objavljeno je u Ministarstvu kulture sektoru za informiranje 19. lipnja 1995. godine, klasa: 008-02/95-01-01, ur-boj: 532-03-5/2-95-01/142.

Rješenjem Ministarstva kulture od 6. srpnja 1995. godine klasa:612-10/95-01-1267, ur-broj: 532-03-1/7-95-01.

Glasiloo je oslobođeno poreza

Naše su plaće rasle unatoč krizi,

RH-prosječna plaća u državi, UOS-uprava, obrana i socijalno osiguranje, OŠ-osnovno školstvo, SŠ-srednje školstvo, VS-visoko školstvo, ZS-zdravstvo i socijalna skrb

školstvu (5.267 kn) za 74 kn manje od prosječnih plaća u državi. Zaostajanje prosječnih plaća u osnovnom školstvu u ovom je razdoblju za zdravstvom i socijalnom skrbi (6.099 kn) iznosilo čak 1.278 kn, a u srednjem školstvu 832 kn. Zaostajanje za upravom, obranom i socijalnim osiguranjem (6.114 kn) osnovnog školstva iznosilo je 1.293 kn, a srednjeg školstva 847 kn.

I na kraju, u 2011. godini, godini u kojoj su nam dostupni samo šestomjesečni podaci, nije bilo značajnijeg odstupanja unutar uspostavljenih odnosa u visini plaća zaposlenih u javnim i državnim službama. U prvih šest mjeseci 2011. godine prosječna plaća u državi iznosila je 5.397 kn i bila je za 528 kn veća od

prosječne plaće u osnovnom obrazovanju (4.869 kn) i 99 kn veća od prosječne plaće u srednjem obrazovanju (5.298 kn). Prosječna plaća u zdravstvu i socijalnoj skrbi iznosila je 6.141 kn i bila je za 1272 kn veća od prosječne plaće u osnovnom i 843 kn u srednjem školstvu. Zaostajanje osnovnog školstva za upravom, obranom i socijalnim osiguranjem iznosilo je 1.318 kn, a zaostajanje srednjeg školstva 889 kn.

Iako smo kroz ovih dvije i pol godine trokratno povećavali plaće u obrazovanju, svaki puta za 2.2 % izneseni podaci nedvosmisleno upućuju na zaključak da učinci spomenutog povećanja nisu dostatni da bi se značajnije utjecalo na zaostajanje plaća zaposlenih u osnovnom i srednjem

školstvu niti za prosječnim plaćama u državi niti za prosječnim plaćama u drugim državnim i javnim službama. Gdje treba tražiti rješenje ovog dugogodišnjeg problema bez čijeg rješavanja nisu mogući značajniji iskoraci u adekvatnoj društvenoj valorizaciji rada zaposlenih u osnovnim i srednjim školama?

Redefiniranje i produljenje Sporazuma o prosvjetnom dodatku

Izlaz iz ove situacije moguće je pronaći ili potpunim napuštanjem rješenja proisteklih iz važećeg Zakona o plaći ili, zadržavanjem postojećih zakonskih rješenja, uz sinergijski učinak nastavka primjene Sporazuma o dodacima na plaću

zaposlenih u obrazovanju i znanosti i temeljitih promjena u postojećem sustavu napredovanja zaposlenih u obrazovanju. Sporazum o dodacima za plaće zaposlenih u obrazovanju trebalo bi nastaviti primjenjivati još barem četiri godine, postotak godišnjeg uvećanja osnovne plaće trebalo bi povećati s 2.3 % na barem 2.5 %. Iz Sporazuma bi trebalo u potpunosti isključiti zaposlenike u znanosti i visokom školstvu. Naime prema svim podacima plaće zaposlenih u visokom školstvu i znanosti značajno nadmašuju plaće u drugim javnim i državnim službama. Osim toga svi podaci ukazuju da osjetno više prosječne plaće zaposlenih u znanosti i visokom školstvu dižu ukupni prosjek plaća zaposlenih u obrazovanju. Ovime se

ŠTO NAM JE STVARNO DONIO SPORAZUM O PLAĆAMA IZ 2006?

Sretne smo što uopće dobijemo plaću

Bliži se jubilara, peta obljetnica potpisivanja čuvenog Sporazuma o plaćama iz 2006. godine, nakon čega su uslijedile njegove sve nerazumljivije i sve jalovije inačice. Zanimalo nas je koje su efekte ti „veličanstveni“ dogovori naših „vertikalnih“ sindikalnih kolega s Vladom Republike Hrvatske imali na živote naših kolegica, zaposlenica u osnovnim i srednjim školama. Razgovarali smo sa četiri žene, samohrane majke, koje sebe i svoju djecu prehranjuju, oblače i školuju uglavnom same, preživljavajući iz mjeseca u mjesec sa svojim prosvjetarskim plaćama.

Naše su sugovornice **Darija, Biljana, Ana i Goga**. Učiteljica u osnovnoj školi, nastavnica u srednjoj školi, stručna suradnica psihologinja i čistačica. Svima smo postavili istih deset pitanja:

Na kojem radnom mjestu radite, koliko godina staža imate i kolika su vaša mjesečna netto primanja u školi?

Darija: Radim u osnovnoj školi kao učiteljica razredne nastave. Imam 28 godina radnoga staža. Neto plaća mi iznosi 6.247,65 kuna, a zajedno s naknadom za prijevoz (263,53 kn) to je 6.511,18 kuna. Uz sve obustave, sindikat – blagajna šteditelje 200 kuna i članarina, što je ukupno 262,48 kune, za isplatu mi ostane ukupno 6.248,48 kuna.

Biljana: Radim kao profesor informatike, imam 20 godina radnog staža. Neto primanja u školi kao profesor mentor su mi oko 7.200 kuna.

Ana: Radim kao stručna suradnica psihologinja već punih osam godina. Imam ukupno nešto manje od 10 godina staža. Moja primanja su oko 5.500 kuna.

Goga: Radim kao čistačica u gimnaziji. Imam 25 godina radnog staža, od toga su zadnje četiri u školi. Moja su mjesečna primanja 3.000 kuna.

Imate li kakav kredit?

Darija: Prošle sam godine konačno otplatila kredit za auto pa sam mislila da će mi biti lakše, ali ne vidim razliku! Svaki mjesec uplaćujem 200 kuna za sindikalnu štednju i 500 kuna stambene štednje tako da mi se ukupno oduzima 700 kuna.

Biljana: Imam stambeni kredit. Na sreću nije vezan uz švicarski franak pa mi je rata stabilna i iznosi oko 2.200 kuna.

Ana: Koristim gotovinski kredit, blagajnu uzajamne pomoći i svaki mjesec peglam kreditnu karticu.

Goga: Otplaćujem kredit 200 kuna mjesečno i plaćam sindikalnu članarinu.

Ništa bez tezge

Jeste li, da biste pokrili svoje mjesečne izdatke, prisiljeni raditi kakav dodatni posao?

Darija: Već osam godina radim kao stručni suradnik u dječjem programu HTV-a, tu i tamo pišem kolumne, crtam i slikam.

Biljana: Veći dio svog radnog vijeka radim dodatne poslove uglavnom vezane za moju struku pa sam tako držala pripreme za razredbene ispite, instrukcije i slično, no takvih poslova je sve manje. Trenutno radim na uređivanju i pisanju udžbenika iz informatike, ali za to mi osnovni motiv nije financijska dobit.

Ana: Radim kao vanjska suradnica na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, ispravljam tjedna izvješća – praktikume studentima. Radim kao sportska psihologinja za jednog privatnika i kao vanjska suradnica privatnog fakulteta iz Splita. Ponekad i za tvrtku koja se bavi produkcijom *reality showova* za nacionalnu televiziju...

Goga: Trenutno ne radim dodatni posao, ali radila sam i radit ću opet ukoliko ga uspijem pronaći.

Imate li kakvu financijsku pomoć, primjeric od bivšeg supruga ili roditelja?

Darija: Bivši suprug je već dvije godine na minimalnoj plaći pa više ne može plaćati alimentaciju. Da nema mojih roditelja s kojima sam prisiljena živjeti, jer nemam svoj stan, zaista ne znam kako bih uspjela odškolovati svoje sinove od kojih je jedan redoviti student na zadnjoj godini magisterija, a drugi polazi treći razred srednje. Ponekada mi pomogne i ostala rodbina, sestra i tete s muževe strane.

Prestrašno, zar ne!? Imati 51 godinu i ne moći samostalno živjeti.

Biljana: Bivši suprug plaća alimentaciju i dodatno financijski pomaže oko davanja za djecu. Stariji sin je student, a mlađi maturant i samo s mojom plaćom ne bih im mogla omogućiti studij.

Ana: Od bivšeg supruga dobijem alimentaciju koja je neredovita. Nije platio ništa posljednjih pet mjeseci i duguje mi poveći iznos koji mi je skinut sa štednog računa zbog njegove nelikvidnosti. Roditelji mi pomažu koliko mogu. To je zanemarivo, jer je majka na birou, a tata radi u državnoj službi.

Goga: Bivši suprug plaća mi alimentaciju 500 kuna mjesečno.

Prvo platim sve što moram, a onda ne ostane ništa

Kako raspodjeljujete svoja primanja i uspijete li njima pokriti svoje troškove? Jeste li u minusu na tekućem računu? Jeste li ikada morali posuditi novac?

Darija: Prvo platim sve što moram, a onda naravno sve ostalo, uglavnom takozvane dnevne troškove – hranu, kućne potrepštine, prijevoz, mobitel i benzin. Svakog mjeseca dobro razmislim kome što treba bilo od odjeće, cipela ili ostalog. Djeca kažu da se ne sjećaju kada su bila u pravom shoppingu. Svega smo se odrekli. Nikada ne posuđujem. U minusu sam svakog mjeseca, ali tu jako pazim. Imam svoj vlastiti limit, a ne onaj koji mi je banka odredila.

Biljana: Držim se one narodne *prostri se koliko ti je pokrivač dug*, tako da se trudim ne trošiti više od svojih primanja. Nastojim ne ići u minus na tekućem računu. Tu mogućnost držim kao jednu vrstu „crnog fonda“ u slučaju da mi zatreba novac za neke neplanirane i iznenadne izdatke. U tom slučaju lakše mi je otići u minus nego posuđivati novac od prijatelja i znanaca, jer to je uvijek neugodna situacija.

Ana: Plaćam ono što je prioritetno – struju, grijanje i troškove osnovne škole i prehrane. Za sada uspijevam sve podmiriti, ali je potrebno biti

Vjesnik Vertikale

VERTIKALA SINDIKATA OBRAZOVANJA I ZNANOSTI

Sindikata hrvatskih učitelja • Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja • Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama Hrvatske • Sindikat odgoja i obrazovanja Hrvatske

Naše su plaće rasle unatoč krizi!

Nemojte zaboraviti, niti jedno od naših prava nije nam poklonjeno, već je posljedica složenog djelovanja sindikata u rasponu od pregovaranja s poslodavcem, ekonomskih i pravnih analiza, promišljanja, dogovaranja s drugim sindikatima, do organizacije pritisaka i štrajkova, odnosa s medijima i na koncu do informiranja članova, čuvanja prava putem povjerenstava za tumačenje kolektivnih ugovora, zaštite neustojivosti i nepravdi u slučaju kršenja tih prava.

ali manje nego drugima!

	RADNO MJESTO					
	VSS - 25 godina, Zagreb			VŠS - 25 godina, Zagreb		
	U/N	U/N mentor	U/N savjetnik	U/N	U/N mentor	U/N savjetnik
Koeficijent	1,740	1,879	2,018	1,614	1,698	1,767
Bruto plaća	8.796,55	9.599,51	10.309,64	8.245,67	8.674,22	9.029,72
Neto plaća	6.021,94	6.497,36	6.897,88	5.733,80	5.975,83	6.174,65
Razlika-bruto		802,96	1.513,09		428,55	784,05
Razlika-neto		475,42	875,94		242,03	440,85

Primjer pojedinačnog izračuna plaće za mentora i savjetnika

stvara potpuno kriva percepcija o plaćama u obrazovanju, odnosno izbjegava se tema potplaćenosti zaposlenih u osnovnom i srednjem školstvu. Kako na plaće zaposlenih u osnovnoškolskim ustanovama godišnje odlazi 4.257 mld. kn, a zaposlenih u srednjoškolskim ustanovama 2.357 mld kn jasno je da bi zadržavanjem postojećeg prosvjetnog dodatka od 2.3 % značilo predstavljalo godišnji trošak od 152 milijuna kuna. Povećanje s 2.3 % na 2.5 % znači na godišnjoj razini trošak od 165 milijuna kuna.

Sustav napredovanja

Druga mogućnost rješavanja problema zaostajanja plaća zaposlenih u osnovnoškolskim i srednjoškolskim

ustanovama otvara se preispitivanjem postojećeg sustava napredovanja. Napredovanjem, bilo u vidu mentorskog bilo u vidu savjetničkog promaknuća, unatoč poboljšanjima koja su se dogodila u proteklih nekoliko godina, još uvijek je obuhvaćen nedostatan broj nastavnika. Također, svi oni zaposlenici u školama koji nisu iz reda nastavnika i stručnih suradnika, nemaju nikakve mogućnosti napredovanja tijekom svog radnog vijeka. Ako je napredovanje jedan od važnih načina poticanja na veći angažman radnika u obavljanju svojih radnih zadataka, jasno je kako značajno većem broju zaposlenih treba omogućiti promicanje, a time i dodatno nagrađivanje, njihova rada. Postojeći sustav prema kojem je

Godišnje bruto ment.+savj. OŠ	16.868.360,40
Godišnje bruto ment.+savj. SŠ	22.567.487,76
Godišnje neto ment.+savj. OŠ	9.758.970,48
Godišnje neto ment.+savj. SŠ	13.238.176,32
Mjesečno bruto MENTORI OŠ+SŠ:	2.013.538,20
Mjesečno bruto SAVJETNICI OŠ+SŠ:	1.272.782,48
Mjesečno bruto ment. + savj. OŠ+SŠ:	3.286.320,68
Godišnje bruto MENTORI OŠ+SŠ:	24.162.458,40
Godišnje bruto SAVJETNICI OŠ+SŠ:	15.273.389,76
Godišnje bruto ment. + savj. OŠ+SŠ:	39.435.848,16

Godišnji troškovi proistekli iz sadašnjeg sustava napredovanja

samo 1524 učitelja u osnovnim i 1366 nastavnika u srednjim školama, odnosno samo 434 učitelja i 518 nastavnika unaprijeđeno u zvanje mentora i savjetnika potrebno je temeljito rekonstruirati. Ponajprije, nema nikakvog opravdanja da unapređenje, a time i povišicu plaće za 8 odnosno 15 %, ostvaruje tek nešto više od 7 % zaposlenih.

U osnovnom školstvu postotak promaknutih je 6.27 %, a u srednjim školama 8.29 %. U razdoblju od 4 godine trebalo bi po osnovi napredovanja u zvanje mentora i savjetnika unaprijediti barem 25 % onih zaposlenika koji ostvaruju uvjete za unapređenje. Eventualno smanjenje postotka unaprijeđenih trebalo bi vezivati uz porast

mentorske i savjetničke povišice plaće. Za produžetak primjene redefiniranog Sporazuma o dodacima za plaće u osnovnom i srednjem školstvu trebalo bi osigurati oko 150 milijuna kuna godišnje, dok bi za porast novo unaprijeđenih u zvanje mentora i savjetnika, otprilike 2500 novih zvanja godišnje, državnom proračunu predstavljao trošak od 25 milijuna kuna u prvoj godini primjene do 140 mil. kn godišnje, odnosno 100 milijuna kuna više nego sada. Ukupno za plaće bi po ova dva osnova trebalo osigurati dodatnih 250 milijuna kuna godišnje u ciljanoj godini rješenja problema (2016.).

Promjene - preduvjet pozitivnih pomaka

Spomenuta rješenja, uz pretpostavku stagnacije ili čak pada visine prosječnih plaća u državi i prosječnih plaća u drugim državnim i javnim službama, u vremenskom periodu od 4 godine, osigurala bi održive odnose kako između plaća proračunskih korisnika i prosječnih plaća u državi, tako i odnose među plaćama zaposlenih u osnovnom i srednjem školstvu i plaća u drugim državnim i javnim službama. Čak i u situaciji gospodarskog rasta i značajnog povećanja državnog proračuna, na kojem su se temeljili i jedan i drugi sporazum sa

dosta kreativan, presipavati iz šupljeg u prazno. Nisam u minusu jer mi je to bilo veliko opterećenje i uspjela sam u dvije godine pokriti minus... Posuđivala sam novac, manje iznose, sve sam uspjela vratiti na vrijeme. Osjećaj je neugodan kad moraš nekoga pitati za novac. To mi se događalo nakon što me suprug napustio, jer mi je bilo financijski doista teško.

Goga: Ne mogu svojim primanjima pokriti mjesečne izdatke, tako da sam u stalnom minusu na tekućem računu, a ponekad moram posuđivati manje iznose od rodbine i prijatelja.

Uspijevate li štedjeti, na primjer uplaćivati stambenu štedionicu ili životno osiguranje?

Darija: Moram štedjeti jer sam započela kada sam još i mogla nešto staviti na stranu. Ta me stambena štednja dosta opterećuje, ali je jedino što mi pruža prividnu sliku da ipak imam nešto.

Biljana: Prije deset godina počela sam uplaćivati životno osiguranje, ali mi je to posljednjih godina vrlo teško, čak sam smanjila i premiju jer sad prestati uplaćivati nema smisla.

Ana: Jedina štednja mi je BUP-a. Za ostalo nemam novca.

RISKIRA ŽIVOT, ŽIVI SAMO OD SVOJE UČITELJSKE PLAĆE...

Goga: Uplaćujem životno osiguranje kako bih ipak uspjela nešto uštedjeti za budućnost.

Sve je više stvari kojih se moram odreći

Što je za vas luksuz i čega ste se odrekli u posljednjih pet godina kako biste svojoj djeci osigurali normalnu egzistenciju, odnosno pokrili ono najnužnije – stan, hranu, odjeću?

Darija: Ne izlazim više kao prije jer je i to trošak, manje se družim s ljudima nego prije. Ne odlazim u kino, kazalište, na koncerte, čak sam i izložbe svela na minimum. Prestala sam kupovati knjige, ne odlazim na ljetovanja, zimovanja, ne putujem kao prije, ne odlazim na planinarenja, izlete. Ne sjećam se kada sam si nešto priuštila, a da nisam dobro razmislila, pričekala neko sniženje ili odustala.

Biljana: Ne mogu reći da sam se nečeg posebno odrekla jer si neke stvari nikad nisam mogla priuštiti, a i ljetujemo obično kod prijatelja. Nastojim uštedjeti svugdje pomalo pa sam i odlaske na kavu s prijateljima svela na minimum tako da se češće družimo doma.

Ana: Luksuz su mi izlasci, nova odjeća i obuća. Luksuz mi je teretana i skijanje... bilo kakva

plaćena ljetovanja, produženi vikendi i slično. Odrekla sam se svoga slobodnog vremena kako bi moje dijete imalo sve što joj treba.

Goga: Za mene je luksuz svako putovanje, posebno odlazak na ljetovanje.

Prema vašoj procjeni zasnovanoj na kupovnoj moći i kvaliteti života, je li vaša plaća u posljednjih pet godina padala ili rasla? Možete li to procijeniti nekim postotkom?

Darija: Ne mogu ništa procijeniti postotkom, ali mogu reći da sam prije mogla puno više. Iskreno, od svoje sam plaće sam jedino mogla živjeti kada sam bila u braku i kada nisam imala djecu. Čitav život radim raznorazne poslove sa strane i već sam umorna od toga. Ne razmišljam o plaći, radim, samo radim i sretna sam što mogu.

Biljana: Plaća je ostala ista, ali su troškovi porasli i to po mojoj procjeni najmanje 30 posto. Vidi se to i na cijeni kruha koja službeno nije porasla, ali kruh koji je prošle godine stajao 6 kuna sad ne možete kupiti ispod devet, pa troškovi režijski, prijevoz i slično. Tu se ubrajaju i razne beneficije koje su ukinute kao što su besplatni udžbenici, prijevoz, porezne olakšice zbog čega povrat poreza nema smisla ni tražiti.

Ana: Imam osjećaj da je ostala ista. Apolutno ista.

Goga: Plaća mi zapravo stagnira, ali kupovna moć je osjetno manja. Čini mi se da mi je zbog porasta troškova života plaća realno manja za otprilike jednu trećinu.

Kao da sam potplaćena

Kako se osjećate svakog mjeseca kada potpisujete isplatnu listu za plaću?

Darija: Sretna sam što uopće dobijem nešto.

Biljana: Nastojim ne razmišljati o tome jer se tu ne može puno promijeniti. Na žalost, dovedeni smo u poziciju da moramo biti sretni da plaću uopće dobijemo, a ona je i tako unaprijed raspoređen.

Ana: Kao da sam potplaćena.

Goga: Moram priznati da se potpisujući svakog mjeseca platnu listu osjećam dobro, jer sam sretna da radim i da uopće imam što potpisivati.

Biste li mijenjali svoj posao zbog financijskih razloga?

Darija: Da, iskreno bih. Odmah! Nikada nisam tako razmišljala, ali sada polako počinjem. Od nas se traži da dajemo sve od sebe, da budemo kreativni i da se prilagodimo svakoj promjeni, svakoj situaciji. Nitko nas nikada ne pita imamo li sve uvjete za rad i možemo li, a i sve nas se manje poštuje. Ovo je lijep posao, predivan i human. Mogu ga voljeti, ali me nikada neće prehraniti. Od svoje plaće nikada neću moći živjeti dostojanstveno, niti sada niti kasnije – u penziji. Svojoj djeci i sebi ne mogu pružiti previše, no tu sam gdje jesam. Za to sam se školovala i za sve to živim.

Biljana: Zbog financijskih razloga bih, ali ne samo financijskih. Sve me više frustrira odnos učenika, roditelja i prosvjetnih vlasti prema našem zanimanju. No, nakon toliko godina rada u školi i s obzirom na situaciju u društvu teško je promijeniti posao pa nastojim naći inspiraciju i nove izazove ovdje gdje jesam.

Ana: Bih.

Goga: Ne bih promijenila svoj posao. Imam sreću što radim u školi u kojoj su me izuzetno dobro prihvatili. Vesele me kontakti s učenicima, ali i sa svim ljudima u kolektivu. Sretna sam u svom radnom okruženju, a to ponekad vrijedi više od novca. Posebno sam zahvalna ravnateljici škole koji mi je kao čovjek pomogao kad mi je bilo najteže.

Sonja Mudrić

Od nas se traži da dajemo sve od sebe, da budemo kreativni i da se prilagodimo svakoj promjeni, svakoj situaciji. Nitko nas nikada ne pita imamo li sve uvjete za rad i možemo li, a i sve nas se manje poštuje. Ovo je lijep posao, predivan i human. Mogu ga voljeti, ali me nikada neće prehraniti. Od svoje plaće nikada neću moći živjeti dostojanstveno, niti sada niti kasnije – u penziji

AFORIZAM
Stagniramo krupnim koracima.

EPIGRAMI
Padanje
Današnja škola primjera je puna:
jedni padaju iz matematike,
a drugi iz računa.

Zabrinutost
Prosvjetnog radnika zabrinjava
Novonastalo stanje:
i dok drugi sve više govore
njih je u raspravama sve manje.

sindikata iz 2006. godine, ovi socijalni sporazumi nisu u sebi sadržavali trajno održiva rješenja niti za jedan od problema zbog kojih su nastali. Sporazumi su objektivno zaposlenicima u obrazovanju

donijeli porast njihovih plaća jedva do razine prosječnih plaća u državi što je nedovoljno i dugoročno neodrživo. Zaostajanje plaća u obrazovanju naspram plaća zdravstvu i socijalnoj skrbi je zadržano, a prema javnoj upravi, obrani i socijalnom osiguranju čak i ozbiljno produbljeno.

Zadržane su i dodatno povećane razlike među plaćama zaposlenih u osnovnom i srednjem školstvu kako za prosječnim plaćama u državi tako i za prosječnim plaćama u drugim državnim i javnim službama. U godinama koje slijede, uz pretpostavku objektivnog sagledavanja postojećeg stanja i postojanja političke volje za rješavanjem problema potplaćenosti rada zaposlenih u osnovnim i srednjim školama, i predstavnicima vlasti i predstavnicima sindikalnih organizacija slijedi iznalaženje rješenja koja će trajno riješiti problem bez čijeg rješavanja nema i ne može biti pravih pomaka u funkcioniranju hrvatskog odgojno-obrazovnog sustava.

...NOVOSTI... NOVOSTI... NOVOSTI... NOVOSTI... NOVOSTI... NOVOSTI... NOVOSTI... NOVOSTI...

8. studenoga Nakon što su 7. studenoga predstavnici državnih i crkvenih vlasti dogovorili povrat crkvene imovine, Preporod od premijerke Kosor zatražio da se i osobno angažira oko podjele sindikalnih nekretnina. U priopćenju su oštro prozvani i svi oni koji sa sindikalne strane ne čine ništa kako bi se riješio problem zbog kojeg su puna dva desetljeća sindikati s imovinom u izrazito privilegiranom položaju u odnosu na sindikate bez imovine.

9. studenoga predsjednik Sindikata se sastao u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa sastao s državnim tajnikom za financije Stipom Mamićem. Na sastanku su od strane predstavnika Preporoda izloženi prijedlozi vezani uz prosvjetni dodatak i sustav napredovanja u osnovnom i srednjem školstvu.

10. studenoga Nakon deset godina došlo do promjene na čelu Ureda za socijalno partnerstvo Vlade Republike Hrvatske. Poslove predstojnika Ureda umjesto Vitomira Begovića ubuduće će odlukom Vlade RH obavljati Dubravka Matić koja je i do sada bila zaposlena u uredu za socijalno partnerstvo.

17. studenoga Nezavisni hrvatski sindikati, dopisom upućenim Predsjednici Vlade, zatražili izuzimanje dara za djecu od ovrhe. NHS je zatražio da se neoporezivi primitak s osnova dara za djecu u iznosu od 600 kn utvrdi kao

zaštićeni primitak te da se, sukladno članku 91. Ovršnog zakona izuzme u eventualnom ovršnom postupku protiv djetetovog roditelja.

21. studenoga Pri samome kraju izrade dokumenta „Analiza kretanja proračunskih plaća od 2007. do 2012. godine” predsjednik Preporoda se sastao sa saborskom zastupnicom

Socijaldemokratske partije Hrvatske i članicom Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskog sabora Marijom Lugarić. Razgovaralo se o aktualnom stanju u odgojno-obrazovnom sustavu te o mogućim rješenjima za pojedine probleme našega školstva.

23. studenoga Pet godina nakon potpisivanja Sporazuma o osnovici za plaće u javnim službama i Sporazuma o dodacima na plaću u obrazovanju i znanosti na prigodnoj tiskovnoj konferenciji „Učitelji i nastavnici najveće žrtve proračunske štednje”. Preporod predstavio Analizu kretanja proračunskih plaća od 2007. do 2012. godine. Analiza se sastoji od tri dijela. Prvo se prate plaće u javnim i državnim službama u proteklih pet godina, zatim se prati kretanje plaća u javnim službama i unutar obrazovnog sustava u protekle tri godine. Na kraju se predlažu i određena rješenja koja bi za posljedicu ima-

la rješavanje problema prosvjetarske potplaćenosti.

25. studenoga Predsjednik Sindikata Preporod sudjelovao na 6. Skupštini Samostalnog sindikata zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske. Obraćajući se sudionicima Skupštine predstavnik Preporoda je istaknuo važnost surad-

nje među sindikatima koji su vjerodostojni u svome djelovanju. Posebno mjesto u izlaganju predsjednika Preporoda zauzeo je problem kolektivnog pregovaranja u Republici Hrvatskoj.

prenosimo iz tiska

JUTARNJI LIST
SUBOTA 19. STUDENOGA 2011.

Profesori su umorni od eksperimenata

SDP-ova saborska zastupnica Marija Lugarić kaže da uz propale postoje, nažalost, i loše provedeni i preplaćeni projekti. - Jedan od njih je e-matika koja je koštala nekoliko puta više nego što je to realno bilo potrebno, a koja funkcionira s puno problema. - Od nove vlasti očekujem da projekte u školstvu ne provodi po modelu pokušaja i pogrešaka jer takvo ponašanje skupo stoji porezne obveznike - kaže predsjednik Sindikata Preporod Željko Stipičić.

24 SATA
SLOBODNA DALMACIJA
NOVI LIST
Jutarnji LIST
Večernji list
VJESNIK

POZIV NA SURADNJU

Zahvaljujući vašim tekstovima, fotografijama i karikaturama neka naše glasiilo bude još kvalitetnije i raznovrsnije. Vaše priloge šaljite na:
ured@sindikat-preporod.hr

Blagajna uzajamne pomoći
Brzo i efikasno rješava vaše financijske probleme
tel 021/323 036 ili www.sindikat-preporod.hr